

28 MAY GÖRKƏMLİ KAMANÇA İFAÇISI, XALQ ARTİSTİ HABIL ƏLİYEVİN DOĞUM GÜNÜDÜR

“ÇALISIN, MƏNƏ RƏHMƏT OXUTDURUN...”

- Allah bunu hər adama vermir. Sən musiqini bilirsen, duyursan. İnsanlara da o dərəcədə həssas yanaşacaqsan". Atam məsləhət verirdi ki, mən bu dünyada qonağam, çalışın, mənə rəhmət oxutdurun. Xəstələrə elə yanaşın, elə qulluq edin ki, "sağ ol" desinlər. İndi müsahidə edib görürəm ki, atam doğru deyib. Elə bir pasiyent olmur ki, mənim qəbulundan gülə-gülə, atama rəhmət oxuya-oxuya çıxmasın. Bacılarım pediatrdır, mənim işim isə daha çətindir: əsəbi xəstələr, müharibə veteranları, qazilərimiz - hamısı bu otağa müraciət edir. Onların hamısının öhdəsindən səbirlə, bacarıqla gəlməyə çalışıram. 48 ildir həkim işləyirəm. Təqəddə getməyimə aylar qalıb. Elə bilirəm, bu illər ərzində atamın arzuladığı kimi həkim ola bilmişəm. Pasiyentlər məni qucaqlayıb ağlayanda, təşəkkür edəndə bunu hiss edirəm və sevinirəm.

Xalq artisti Habil Əliyevin qızı Kəmalə Habilqızı:

“Atam çox tanınmış musiqiçi olsa da, ailədə bizə atalıq, nəvə-nəticələrinə babalıq edəndə məşhurluğu yaddan çıxırdı. Çox kövrək idi, söz deməmiş gözü dolurdu. Övladları da ona oxşayıb”.

Doğmalar" rubrikasındakı budəfəki qonağımız görkəmli kamança ifaçısı, Xalq artisti Habil Əliyevin qızı, Xətai rayonundakı 6 saylı Şəhər Poliklinikasının həkimi Kəmalə Habilqızı oldu. O, atasının təkcə sənətinin böyüklüyündən, ona olan xalq sevgisindən deyil, həmçinin necə ailə başçısı olmasından, övladlarına necə valideyn olmasından danışdı.

“HƏKİM OLMAĞIMIZ ATAMIN ARZUSU İDİ”

● **Kəmalə xanım, Habil Əliyevin üç qızının üçü də həkimdir. Musiqinin içində böyüyən bir ailədə niyə tibb sahəsinə meyl etdiniz? Bu, öz istəyiniz idi, yoxsa valideynlərinizin seçimi?**

● Məndə uşaqlıqdan musiqiyə həvəs var idi. İndiyə qədər də evdə özüm üçün ifa edirəm. Həkim olmağımız atamın arzusu idi. Deyirdi ki, mən özüm həkim ola bilməmişəm, amma bütün övladlarım həkim olmalıdır. Bacılarım uşaq həkimidir, mən isə müalicə-profilaktika fakültəsini bitirmişəm. Qardaşım Rəvan isə bir balaca mübahisədən sonra musiqi sahəsində fəaliyyət göstərdi. Sonradan da fəaliyyətini dayandırdı. Bizim musiqiçi olmamağımızla bağlı atamın narazılığı bu sahənin çətinliyi ilə bağlı idi.

● **Bəs siz həkim oldandan sonra ata kimi xoşbəxt idimi?**

● Evimizin böyük övladıyam. Atam həmişə deyirdi: “Narahat olma, sən musiqiçi olmadın, amma o musiqi sənənin sənətində çox rol oynayacaq. Sənə insanları duymaqla, onlara yardım etməkdə kömək edəcək. Həkimliyin özü incəsənətdir. Xəstə içəri daxil olanda həkimin üzünün təbəssümünü, onu qəbul etməsi, ona yanaşması, müsbət enerji ötürməsi

“MƏN TİBB İNSTİTUTUNUN YOLUNU TANIMAYACAĞAM”

● **Yadımdadır, o vaxt Tibb Universitetində oxumağın öz çətinlikləri vardı. Vəzifəli insanların övladları, rüsvət məsələsi və s. daha çox hallanırdı. Sizin təhsilinizdə Habil Əliyevin məşhurluğu nə qədər rol oynadı?**

● İnstitutda qəbul olmamışdan atam mənimlə üzbəüz söhbət etdi. Dedi ki, qızım, həkimlik müqəddəs sənətdir. Necə məsuliyyətlə oxuyub imtahanlara hazırlamısan, instituta qəbul olandan sonra da yüksək səviyyədə bilik almalısan, mənə alqış-dua etdirməlisən. Mən Tibb İnstitutunun yolunu tanımayacağam. Elə eləməlisiniz ki, mənim ora gəlməyimə ehtiyac olmasın, heç ehtiyac olsa da gəlmərəm. Əgər yaxşı oxumasanız, qoy sizi institutdan çıxarsınlar, bu, mənə ən böyük yaxşılıq olar. Mən tapşırıqla oxuyan həkimləri heç vaxt qəbul etməmişəm.

Həqiqətən də atam biz oxuyan müddətdə institutun yolunu tanımadı. Hərdən soruşurdu ki, “Kəmalə, neçənci kursda oxuyursan?” Atam həmişə deyirdi ki, həkimin və müəllimin savadsız olmaz. Bu, qəbahətdir. Həkim savadsız olsa insanı ya öldürəcək, ya da şikəst edəcək. Bütün sənətlər, hətta musiqiçi də qocalanda hörmətdən düşür. Müəllimlik və həkimlik yeganə

“**Evimizdə ciddi qayda-qanun hökm sürürdü. Kişinin kişi, qadının qadın yeri vardı. Anama yüksək dəyər verirdi. “Evin böyüyü Şərqiyyədir, ananızın sözünə qulaq asın. Mən səfərlərdə oluram, evə o nəzarət edir”, - deyirdi.**

sənətdir ki, qocalıqca hörməti artır. Gör neçə ilin həkimidir, müəllimdir, o daha yaxşı bilər deyirlər.

KÖVRƏK, CİDDİ, ZARAFATCIL, AĞIR XASIYYƏTLİ

● **Habil Əliyevin zarafatları, lətifələri, bəmərə söhbətləri dillər əzbəri olub. Evdə də zarafatçı idi?**

● Atam çox tanınmış musiqiçi olsa da, ailədə bizə atalıq, nəvə-nəticələrinə babalıq edəndə məşhurluğu yaddan çıxırdı. Çox kövrək idi, söz deməmiş gözü dolurdu. Övladları da ona oxşayıb. Məni həm xarici görkəmcə, həm də kövrək olmağıma görə ona çox oxşadırlar. Çox qayğıkeş, diqqətli idi. Yeddi nəvəsi var. 11-ci nəticəsi mayın 14-də doğuldu. Nəticələrdən biri – Rəna bacımın nəvəsi atamın adını daşıyır. Habil bütün nəslin istəklisidir. Atam yeri gələndə çox ciddi idi. Heç vaxt bizə tərif deməzdi. “Mən övladımı tərifləməliyəm? Mənim övladım, Şərqiyyənin oğlu-qızı belə olmalıdır”, - deyirdi. İnstitutu həyəcanla, qorxu, stresslə qurtarıb diplom alanda sakitcə “təbrik edirəm, o gün olsun ki, o diploma layiq olub savadlı həkim olasan, atan kimi sənətdə özünü doğrultmağı bacarasan!” dedi. Atamın həm də ağır xasiyyəti vardı. Biz evə bir az gec gələndə əsəbiləşirdi: “O qazanın ağzı açılmalıdır, evdəkilər sizi gözləyir. Evə vaxtında gəlmək lazımdır. İşinizi elə qurun ki, həmin vaxtda evdə olun”, - deyirdi.

Evimizdə ciddi qayda-qanun hökm sürürdü. Kişinin kişi, qadının qadın yeri vardı. Anama yüksək dəyər verirdi. “Evin böyüyü Şərqiyyədir, ananızın sözünə qulaq asın. Mən səfərlərdə oluram, evə o nəzarət edir”, - deyirdi. Anam institutu qırmızı diplomla bitirmişdi, amma atam onu birçə gün də işləməyə qoymadı: “Mən qastrollara gedirəm, bu uşaqların tərbiyəsi, məktəbi var”, - dedi. Anam təkid edəndə “səni elə saxlayacam, işləyən qadınlar sənə həsəd aparacaq”, - dedi. Atam gözəl ailə başçısı idi. Anam onu sevmədən ailə qurmuşdu, amma sonra elə sevirdi ki, sanki əvvəldən istəyib evlənmişdi. “Sən işləməyi nəynirsən, sən mətbəxin akademikisən”, - deyirdi. Anamın gözəl əl qabiliyyəti, biş-düşü vardı. Anamın xasiyyəti də ciddi idi, hər işimizə - geyim-keçimimizə, oturuşumuza-duruşumuza qarışırdı. Hərdən ağlayıb “sən qəddarsan, ata səndən mülayimdir”, - deyirdim.

Atam kürəkənlərini də çox istəyirdi. “Əvvəl qızlarımı çox istəyirdim, indi qızlarımı kürəkənlərimə görə çox istəyirəm. Onlar mənim oğlanlarımdır”, -

deyirdi. Həqiqətən, kürəkənlər də atamın hörmətini saxlayırdılar.

“KİMİN NƏ SÖZÜ OLSA, FİLMARMONİYAYA GƏLSİN...”

● **Habil Əliyevin lətifələrindən ibarət bir kitab da çap olunub. Zarafatları əsasən sənət dostları haqqında idi. Evinizə sənət dostlarından kimlər gəlib-gedirdi?**

● İncəsənət işçiləri bizim evimizi tanımayıb. Atam əvvəldən onlara deyib ki, mənim evimdə cavan yoldaşım, gənc qızlarım var. Heç evə telefonla zəng olunmasını da xoşlamırdı. “Kimin nə sözü olsa, Filarmoniyanın başına gəlsin, səhər saat 11-dən günorta 3-ə qədər orayada oluram”, - deyirdi. Ayrı-ayrı adamlar da sözləri, xahişləri olanda ora gedirdilər. Hamısına da kömək edirdi. “Mən sadə bir kamança ifaçısıyam, gedərəm xahiş edəmə, düzələr, lap yaxşı, elə bir adama rast gələmə, düzəlməyə, məndən inciməyin”, - deyər adamları boşuna arxayın salmağı xoşlamırdı. Amma iş həmişə də düzəlirdi. O, insanlara kömək etməyə çalışırdı. Deyirdi ki, mənə ucaldan da xalqım, onun alqışları oldu. Atam xalqını, Vətəninə çox sevirdi. Qastrollara tez-tez gedirdi. ABŞ-də, İranda və başqa ölkələrdə beşən aylarla qalmalı olurdu. Gələndə hönkür-hönkür ağlayırdı. Onu çox yerə dəvət edirdilər, amma deyirdi ki, vətənimsiz, xalqımsız heç yerdə yaşaya bilmərəm.

● **Sənət dostları xatırlayır ki, ustadı daha çox İranda sevirmişlər...**

● İrana hər gedişində onun qalması üçün 3-4 villa ayırırdılar. Bir dəfə anamla getdi, hətta 5-6 ay orada qaldılar. Onlar atamı o qədər sevirildilər ki, buraxmaq istəmirdilər. Bir dəfə Fəxr Xiyabanda olanda atam üçün “Yasin” surasını oxuyurdum. Rəhmətə gedən il idi. Tehran və Təbrizdən məzarını ziyarət etməyə bir neçə avtobus adam gəlmişdi. Yaxınlaşıb “Siz Habil ağanın kimisiniz?”, - deyər soruşdular. Qızı olduğumu bilincə, məni bağrılarına basıb ağladılar. İranda 40 gün atam üçün yas verildi. Küçələrdə də ehsan verir, kasıb-kusubu yedirdirdilər. Bacımın oğlu İrana dəvət olundu. Gələndən sonra anama “məni duz kimi yalayırırdı. İrənlilər babamı nə qədər sevirmiş...”, - deyər heyvətini bildirdi.

Fotolar: Tapıq Abdullayev/Global Media Group

“Atam çalışdı ki, özündən sonra izini qoysun”

● **Habil müəllimin ölümündən sonra xatirəsi necə anılır?**

● Atam bir dəfə Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya “muğamımız itir-batır. Muğam ana laylamızdır, onu xilas edin”, - deyər müraciət etmişdi. Sağ olsun Mehriban xanım, bu sahədə çox böyük işlər görüldü. Mehriban xanım bir dəfə atama “Habil müəllim, siz elə deyirsiniz insana öləndən sonra qiymət verilir. Nə arzunuz var, deyin, sağlığınızda edək”, - deyər bildirmişdi. Atam da Ağdaşdakı musiqi məktəbinin vəziyyətinin pis durumda olduğunu bildirmişdi. Atamın xahişindən sonra Ağdaşda çox müasir və geniş musiqi məktəbi tikildi. Məktəbə Habil Əliyevin adı verildi. Bizi məktəbin açılışına dəvət etmişdilər. Məktəbdə Habil Əliyev adına kamançaçılardan ibarət ansambl da yaradılıb. Atam çalışdı ki, özündən sonra izini qoysun.

● **Habil Əliyevin son günlərini necə xatırlayırsınız?**

● Atam çox şərəfli həyat sürdü. Müslüm Maqomayev, Yaşar Nuri

dünyasını dəyişəndə nə qədər ağladı. “Cavanlar ölür, mən yaşamağa utanıram...”, - deyirdi. Anam deyirdi ki, hərənin bir alın yazısı var, Allah onlara o ömrü yazıb. Atam xəstələndə yataqda çox qalmadı. Rəhmətə gedənə qədər özünü yaxşı hiss edirdi. Prezident İlham Əliyevin və Mehriban xanımın göstərişi ilə evdə yüksək səviyyədə tibbi kömək təşkil edilmişdi. Qohum-əqrəbə başının üstündə idi. Onu çox sevirdilər. Həm çörək verən adam idi, həm də hamının problemlərinə kömək edirdi. Arabir gözüni açanda “Şərqiyyə, məni soruşub edən, gəlib-gedən?” - deyər soruşurdu. Anam “Ay Habil, jurnalistlər əl çəkmir”, - dedi. Atam dedi ki, mən onları çox sevirdim. Onlar məni həyatım boyu işıqlandırblar. Allah qoysa, yataqdan durum, qəşəng bir süfrə açarsan, onları qonaq çağıracağam... Amma arzusu ürəyində qaldı. Biz bilirdik ki, yataqdan durmayacaq...

Hökumətimiz sağ olsun, atamın xatirəsinə sağlığında da, ölümündən sonra da layiqincə qiymət verib. Heydər Əliyev Fondu atamın 80 illik yubileyinə həsr olunmuş musiqi albomu hazırlayıb. Atam 1-ci Fəxr Xiyabanda dəfn olunub, böyük heykəli ucaldılıb. Məzarı üstündə güllər heç solmur, daim gəlib-gedən var. Bizi narazı salan telekanalların laqeydliyidir. Elə bil heç Habil Əliyev kimi bir sənətkar olmayıb. Əvvəllər atamı daha çox yad edirdilər. İllər keçdikcə unudulur, yaddan çıxır...

Bu münasibətdən biz övladları bir qədər incidik. Amma bu gün siz gəlmisiniz, onu doğum günü ərəfəsində xatırlayırsınız. 28 may – Habil Əliyevin doğum günüdür. İndi atamın ruhu buradadır. Demək, unudulmayıb...